

LEGE

privind modificarea unor acte normative (facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 514 din 06 iulie 1995, privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 58 art. 641) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 14¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 14¹. Accesul la bazele electronice de date

În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele judecătorești au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.”

Art. II – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 100

alineatul (1¹), va avea următorul cuprins:

„(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanei fizice asistată de avocat prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrelor de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”;

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”

2. La articolul 102 :

alineatul (2) textul „În cauzele de urgență, participanții”, se substituie cu cuvântul „Participanții”;

se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care instanța dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea expresă privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”;

la alineatul (3), cuvântul „înmânează” se substituie cu cuvântul „comunică”;

la alineatul (4), cuvântul „înmânează” se substituie cu cuvântul „comunică”;

la alineatul (5), după textul „în persoană sau prin reprezentant,” se completează cu textul „precum și participarea acesteia prin videoconferință.”;

Se completează cu alineatul (6¹) cu următorul conținut:

„(6¹) Dacă destinatarul este un participant la proces prevăzut la art. 100 alin. (1¹), martor, expert, specialist și interpret, citația sau înștiințarea se expediază la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, la adresa electronică indicată în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”;

la alineatul (7), ultimul enunț va avea următorul cuprins: „Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul registrului de stat a persoanelor juridice, se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

3. Articolul 107 se completează alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Dacă își schimbă adresa electronica după intentarea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligată să comunice instanței, precum și celorlalți participanți la proces noua adresă electronică. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se expediază la ultima adresă electronică cunoscută instanței și se consideră comunicată chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.

4. La articolul 166:

alineatul (2) litera b¹), după textul „Programul integrat de gestionare a dosarelor” se completează cu textul „, adresa electronică din registrul de stat al persoanelor juridice”;

alineatul (7) se abrogă.

5. Se completează cu articolul 166¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 166¹.** Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice

(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 166.

(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice,

precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).

(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și intervenientului, anterior sesizării instanței, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.

(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 100 alin. (1) sau prin intermediul adresei electronice a părții ori la adresa electronică înscrisă în registrul de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art.167, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și intervenienți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.

6. Articolul 167 alineatul (1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) dovada transmiterii către pârât și intervenient a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege;”

7. La articolul 171 alineatul (1) textul „art.166 și 167 alin.(1) lit. a), b), c) și e)” se substituie cu textul „art.166, 166¹ și 167 alin. (1) lit. a), b), c), d¹) și e),”.

8. Articolul 193 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, completul de judecată participă din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.

9. Se completează cu articolele 193¹ -193⁴:

„**Articolul 193¹**. Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura judiciară realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la proces, sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților.

(2) La cererea motivată a unei părți sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la proces, inclusiv martori, experți, specialiști sau interpreți, instanța poate dispune amânarea sau interpunerea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 193². Asigurarea participării efective la ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

Dacă o parte sau un participant la proces nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.

Articolul 193³. Verificarea identității participanților

(1) Instanța verifică identitatea părților și a celorlalți participanți la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, aceștia fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea lor să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.

(2) Identitatea participanților la proces și a altor persoane, modul de verificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.

10. La articolul 199 alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție: „În cazul participării interpretului prin videoconferință, declarația de avertizare este semnată cu semnătură electronică avansată calificată.”.

Art. III. – Articolul 28 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 70-73 art. 314) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Autoritățile și instituțiile publice asigură, în condițiile legii, accesul direct al instanțelor judecătorești la datele din registrele de stat pe care le dețin sau le gestionează.”.

Art. IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 382 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Citația și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică procurorului, agentului constatat, comisiei administrative, autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanelor fizice asistate de apărător prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în actul depus în instanță, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2²) Citația și actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consider comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

2. La articolul 443 alineatul (1) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) adresa electronică a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, după caz;”.

3. La articolul 448, alineatul (4) se completează cu textul „prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.

4. La articolul 452 alineatul (1), se completează cu următorul text: „inclusiv prin utilizarea videoconferinței, completul de judecată participând din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.

5. Articolul 453 alineatul (1) se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) în cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea va cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”.

6. Se completează cu alineatele 455²-455⁴:

„**Articolul 455²**. Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura contravențională realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la procesul contravențional.

(2) La cererea motivată a unui participant la procesul contravențional sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la procesul contravențional, instanța poate dispune amânarea sau întreruperea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 455³. Asigurarea participării efective la ședința desfășurată prin mijloace electronice

Dacă un participant la procesul contravențional nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.”.

Articolul 455⁴. Verificarea identității participanților

(1) Instanța verifică identitatea participanților la procesul contravențional la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, participanții fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea acestora să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.

(2) Identitatea participanților la procesul contravențional, modul de identificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.

Art. IV. Legea insolvenței nr. 149/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193–197, art.663), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), se completează cu textul „acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație”.

2. Se completează cu articolul 6¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 6¹.** Comunicarea și transmiterea actelor prin mijloace electronice

(1) Citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces de către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul se realizează, de regulă, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică indicată în actele depuse la dosar sau în alte acte ce confirmă utilizarea mijloacelor de comunicare electronică ori la adresa electronică a participantului identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2) Participanții la procesul de insolvență pot transmite cereri, demersuri și alte acte necesare exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor lor, către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică a acestora, comunicată sau utilizată anterior.

(3) Participanții la procesul de insolvență care sunt autorități publice, persoane juridice, întreprinzători individuali sau persoane care exercită profesii juridice, precum și persoanele fizice asistate de avocat transmit actele prevăzute la alin. (2) prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

(4) Actele transmise prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor ori prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui se consideră recepționate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.

(5) Participantul la procesul de insolvență sau reprezentantul acestuia este obligat să comunice instanței de insolvență, precum și celorlalți participanți la proces orice schimbare a adresei electronice intervenită după pornirea procesului. În lipsa unei asemenea comunicări, citațiile sau înștiințările se expediază la ultima adresă electronică cunoscută și se consideră recepționate, chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.

3. La articolul 9:

alineatul unic devine alineatul (1).

se completează cu alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) Cererea introductivă înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat trebuie să fie dactilografată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată se depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”.

4. La articolul 29 alineatul (4), se completează cu următorul enunț:

„(4) Raportul și tabelul preliminar al creanțelor trebuie să fie dactilografiate și se transmit prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.

Art. V. – Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 207 alineatul (2) litera h), textul „ și art. 212 alin. (1)” se substituie cu textul „ , art. 212 alin. (1), art. 212¹”.

2. La articolul 211 alineatul (1):

litera b), după textul „ domiciliul sau sediul acestuia” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;

litera c), după textul „legal sau împuternicit și adresa lui” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;

litera d), textul „și sediul acesteia” se substituie cu textul „ , sediul acesteia, precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”.

3. Articolul 212 alineatul (1) se completează cu litera f), cu următorul cuprins:

„f) dovada transmiterii către pârât și terți a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege.”.

4. Se completează cu articolul 212¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 212¹.** Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice

(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 211.

(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).

(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și terțului, anterior înaintării acțiunii în contencios administrativ, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.

(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 96-114.

(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art. 212, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și terți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.

5. Articolul 218 se completează cu litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ pot avea loc inclusiv prin videoconferință, în acest caz, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței de judecată. Completul de judecată participă din sala de ședințe a instanței, care rămâne accesibilă publicului.”.

Art. VI. Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului